A RENDVÉDELMI PSZICHOLÓGIAI TEVÉKENYSÉG SZAKMAI PROTOKOLLJA

Rendőrség Tudományos, Technológiai és Innovációs Tanács Határrendészeti Munkacsoport

Határrendészeti Tanulmányok
2009/2. különszám

Alapötlet: Virág László munka- és szervezet szakpszichológus

Minden szerzői jog fenntartva

2009

A kötet teammunkában készült, amelyben részt vettek
a Rendőrség, a Vám- és Pénzügyőrség, a Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálata,
az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, a Fővárosi Tűzoltó-parancsnokság, az IRM Oktatási Főigazgatóság,
a Rendőrtiszti Főiskola, a Körmendi és a Miskolci Rendészeti Szakközépiskola
valamint a Rendészeti Bűnmegelőzési Intézet szakemberei.

A kidolgozást vezette: Virág László, a Rendőrség vezető pszichológusa

A kötetet Dr. Farkas Éva, a pszichológiatudomány kandidátusa emlékének ajánljuk.

A rendvédelmi pszichológiai tevékenység szakmai protokollját szakmai és etikai szempontból lektorálta:
Dr. Simon Péter munka- és szervezet szakpszichológus,
a Magyar Pszichológiai Társaság és a Magyar Pszichológusok Érdekvédelmi Egyesülete Etikai Bizottságának társelnöke.

Köszönetünket fejezzük ki szaklektorainknak:
Prof. Dr. Bagdy Emőkének, Prof. Dr. Englander Tibornak, Ritoók Pálné PhD habilitált egyetemi docensnek,
Dr. Dienes Erzsébetnek, Dr. Boros János egyetemi docensnek,
Dr. Balogh Lászlónak, a pszichológiatudomány kandidátusának, Berke János ny. r. ezredesnek,
Végh József ny. r. ezredesnek, Dr. Teke András PhD ny. hőr. ezredesnek,

továbbá Dr. Kovács Zoltánnak, Dr. Kaucsek Györgynek, Dr. Bereczky Lászlónak,
valamint a rendvédelmi szervek különböző szintű vezetőinek és beosztott állományának,
képzőinknek, tanárainknak és a velünk együttműködő szakmai szervezetek és egyesületek tagjainak,
akik megtiszteltek bizalmukkal és támogatták a munkánkat.

Külön köszönet a fordítóknak:
Konkoly Ákos r. hadnagynak és Nádai Zoltán r. főhadnagynak,

továbbá Zsinka András r. dandártábornoknak, Simon Géza r. ezredesnek, Dr. Gubicza József r. alezredesnek,
Görbe Attiláné Zán Krisztina r. alezredesnek, Szabó László ny. hőr. dandártábornoknak,
Hunya Zsolt igazgatóhelyettesnek, Pintér Géza ny. r. alezredesnek, Tóth András ny. hőr. ezredesnek,
Zakor Sándor ny. hőr. ezredesnek, Dr. Kurucz Sándor r. alezredesnek,
Dr. Bocz György pénzügyőr orvos ezredesnek, Dr. Révai Róbert osztályvezető főorvosnak,
Dr. Mészáros Gyula ro. őrnagynak, Bagó Zoltán ny. hőr. alezredesnek,
Gábor Edina főigazgatónak, Kerek Judit főtitkárnak, Dr. Szilvásy István ny. hőr. o. dandártábornoknak,
Dr. Nagy Zsuzsa ro. alezredesnek, Dr. Kovács Erzsébet r. alezredesnek, Dr. Petlyánszki Gábor főorvosnak,
Hóka Gábor pü. ezredesnek, Schmidt Anikó pü. századosnak és Simon Tamás pü. törzszászlósnak.

HU-ISSN 1786-2345
Felelős kiadó: Samu István r. vezérőrnagy, a Rendőrség rendészeti főigazgatója
Irodalmi lektor: Magdus Tamás
Szerkesztette: Vajger Éva, Virág László
Műszaki szerkesztő: Magyar László
Borítóterv és fotók: Hencz László r. alezredes

Tartalom

Szaklektori vélemények 6

1. Összegzések 11

2. A rendvédelmi pszichológiai szakszolgálati munka fogalma, célja, feladatai, módszerei, tervezése, szervezése, ellenőrzése 37

Írták: Virág László munka- és szervezet szakpszichológus, Vajger Éva munka- és szervezet szakpszichológus, Czikora Ildikó klinikai szakpszichológus, Margittai Andrea klinikai szakpszichológus, Andrási Zsuzsanna klinikai szakpszichológus, Pesti Tímea pszichológus, Somorjai Dezső pszichológus, Csató Péter pszichológus, Csernyikné Dr. Póth Ágnes munka- és szervezet szakpszichológus

Munkacsoport-vezetők: Virág László munka- és szervezet szakpszichológus, Vajger Éva munka- és szervezet szakpszichológus

3. A rendvédelmi munka- és szervezetpszichológiai tevékenység szakmai protokollja 73

Írták: Hegyi Hella munka- és szervezet szakpszichológus, Doboczky-Szelestey Judit munka- és szervezet szakpszichológus, Virág László munka- és szervezet szakpszichológus, Vajger Éva munka- és szervezet szakpszichológus, Szatmári Szilvia munka- és szervezet szakpszichológus, Szeles Erika munka- és szervezet szakpszichológus, Sallai Dóra munka- és szervezet szakpszichológus, Csomós István munka- és szervezet szakpszichológus, Szabó Erika klinikai szakpszichológus, Rigó Éva Bernadett munka- és szervezet szakpszichológus, Dr. Kovács Gábor r. alezredes

Munkacsoport-vezetők: Hegyi Hella munka- és szervezet szakpszichológus, Doboczky-Szelestey Judit munka- és szervezet szakpszichológus

Szaklektor: Prof. Dr. Engländer Tibor egyetemi tanár

4. A rendvédelmi közlekedéspszichológiai tevékenység szakmai protokollja 179

Írták: Virág László munka- és szervezet szakpszichológus, Vajger Éva munka- és szervezet szakpszichológus, Szeles Erika munka- és szervezet szakpszichológus, Töttős Györgyi pszichológus, Tóth Enikő munka- és szervezet szakpszichológus, Gombos Attila pszichológus, Könyves-Tóth Előd pszichológus, Somorjai Dezső pszichológus

Munkacsoport-vezető: Virág László munka- és szervezet szakpszichológus, Vajger Éva munka- és szervezet szakpszichológus

Szaklektor: Dr. Dienes Erzsébet munka- és szervezet szakpszichológus

5. A rendvédelmi klinikai pszichológiai tevékenység szakmai protokollja 207

Írták: Futóné dr. Kartai Zsuzsanna pszichiáter, pszichoterapeuta, Vizinger Erzsébet pszichológus, Andrási Zsuzsanna klinikai és mentálhigiéniai szakpszichológus, igazságügyi klinikai szakpszichológus

Munkacsoport-vezető: Futóné dr. Kartai Zsuzsanna pszichiáter, pszichoterapeuta

Szaklektor: Prof. Dr. Bagdy Emőke klinikai szakpszichológus, egyetemi tanár

6. A rendvédelmi tanácsadó pszichológiai tevékenység szakmai protokollja 269

Írták: Kisházi Zsuzsa tanácsadó szakpszichológus, Gárdián Lajos pszichológus, Vizinger Erzsébet pszichológus, Kalcsó Melinda pszichológus, Vajger Éva munka- és szervezet szakpszichológus, Virág László munka- és szervezet szakpszichológus, Sallai Dóra munka- és szervezet szakpszichológus, Gyurkó Pál szocioterapeuta, Szeles Erika munka- és szervezet szakpszichológus, Gellért Károly tanácsadó szakpszichológus, Valler Grazyna tanácsadó szakpszichológus, Motkó Noémi munka- és szervezet pszichológus, Kollár Ferenc tanácsadó szakpszichológus,

Munkacsoport-vezető: Kisházi Zsuzsa tanácsadó szakpszichológus

Szaklektor: Ritoók Pálné PhD habilitált egyetemi docens

7. A rendvédelmi bűnügyi-kriminálpszichológiai tevékenység szakmai protokollja 303

Írták: Pásztor Attila igazságügyi klinikai szakpszichológus, Mityók Csaba klinikai és mentálhigiéniai felnőtt szakpszichológus, Németh Ferenc klinikai és mentálhigiéniai felnőtt szakpszichológus

Munkacsoport vezető: Pásztor Attila igazságügyi klinikai szakpszichológus

Szaklektor: Dr. Boros János egyetemi docens, pszichológus

8. A rendvédelmi speciális pszichológiai tevékenység szakmai protokollja 331

Írták: Virág László munka- és szervezet szakpszichológus, Vajger Éva munka- és szervezet szakpszichológus, Rigó Éva Bernadett munka- és szervezet szakpszichológus, Sallai Dóra munka- és szervezet szakpszichológus, Vizinger Erzsébet pszichológus, Mari Gabriella pszichológus, Csomós István munka- és szervezet szakpszichológus, Szabó Beatrix pedagógiai szakpszichológus, Zsolnai Ágnes pszichológus, Gáti Szilvia pszichológus, Somorjai Dezső pszichológus, Dr. Nagy József pszichológus

Munkacsoport-vezetők: Virág László munka- és szervezet szakpszichológus, Rigó Éva Bernadett munka- és szervezet szakpszichológus

Szaklektorok: Végh József nyá. r. ezredes, klinikai szakpszichológus, Berke János ny. r. ezredes, rendőrségi főtanácsos

9. A rendvédelmi pedagógiai pszichológiai tevékenység szakmai protokollja 371

Írták: Csomós István munka- és szervezet szakpszichológus, Sarka Ferenc okleveles pedagógia szakos előadó (Tehetséggondozás fejezet)

Munkacsoport-vezető: Csomós István munka- és szervezet szakpszichológus

Szaklektor: Dr. Balogh László, a pszichológiatudomány kandidátusa

10. Az integrált rendőrségi pszichológiai szakirányítási tevékenység minőségügyi megalapozása 381

Írták: Siklósi Hajnalka stratégiai referens, Vajger Éva munka- és szervezet szakpszichológus, Virág László munka- és szervezet szakpszichológus, Dr. Nagy József pszichológus

Munkacsoport-vezető: Vajger Éva munka- és szervezet szakpszichológus

Szaklektor: Dr. Teke András PhD ny. határőr ezredes

11. A rendvédelmi pszichológiai tevékenység statisztikai támogatásának lehetőségei 397

Írta: Könyves-Tóth Előd matematikus, pszichológus

1. ÖSSZEGZÉSEK

A tanulmánykötet szerzői a magyar rendvédelmi szerveknél végzett és végzendő pszichológiai tevékenység összefoglalását, sokrétűségének bemutatását, valamint a fejlesztési irányok és kompetenciahatárok kijelölését tűzték ki célul. Ily módon tehát az elmélet és a gyakorlat, a hagyomány és a modernizáció összhangjának megteremtésére tesznek kísérletet, a bevált hazai és nemzetközi modelleket felhasználva. A rendvédelmi szerveknél a pszichológia mint tudomány egyre inkább teret nyer, ugyanakkor egyre nagyobb kihívásoknak kell nap mint nap megfelelnie.
A továbbiakban jelen protokoll fő fejezeteit mutatjuk be.

2. A RENDVÉDELMI PSZICHOLÓGIAI SZAKSZOLGÁLATI MUNKA FOGALMA, CÉLJA, FELADATAI, MÓDSZEREI, TERVEZÉSE, SZERVEZÉSE, ELLENŐRZÉSE

Ebben a fejezetben a fentiek miatt arra törekedtünk, hogy a fogalmi és szakmai valamint szervezeti keretek pontosan legyenek definiálva, ugyanakkor a rendvédelmi szervezetek, intézmények sajátosságait is korrekten bemutassuk. A pszichológiai munkaformák taglalása feltételezi, hogy a pszichológiai tevékenység csak teammunkában végezhető el hatékonyan. Ez nemcsak a pszichológiai szakági követelményekből adódik, hanem abból is, hogy az egyéni és szervezeti igények rendkívül speciálisan jelennek meg a napi munka során. Megjegyzendő, hogy jelen protokoll is igazi teammunkában készült, a tudásmegosztás jegyében. Ez a fejezet a vezetők és beosztottak számára informatív forrás lehet, amely nemcsak a pszichológiai szakma presztízsét növeli, hanem a pszichológusok reagálóképességét és a beavatkozások sikerességét is.

3. A RENDVÉDELMI MUNKA- ÉS SZERVEZETPSZICHOLÓGIAI TEVÉKENYSÉG SZAKMAI PROTOKOLLJA

A munka-és szervezetpszichológia „az alkalmazott pszichológia azon szakterülete, amelynek célja az emberi viselkedés tanulmányozása a munkával, illetve a munkaszervezettel összefüggésben.” (Antalovits, 2003)
A rendvédelmi munka-és szervezetpszichológiai tevékenység a szakma tudományának és gyakorlatának megfelelően három tényező egymással való kapcsolatának, összefüggéseinek tanulmányozását tűzi ki célul, különös hangsúlyt fektetve a rendvédelmi szervezetek sajátosságaiból fakadó tényezőkre. A három tényező a következő: munkaszervezet, munkafeladat, egyéni és csoportos viselkedés a munkahelyi közegben. A kompetenciakörbe tartozó tevékenységeknek szervesen illeszkednie kell a rendvédelmi szerveken belül végzett pszichológiai tevékenységformák rendszerébe, a szervezet mint nyílt rendszer igényeit figyelembe véve folyamatosan fejlesztve az egyes munkaformák tartalmát, eljárásrendjét.
Kulcsfontosságú feladat a munkakörök hatékony betöltéséhez szükséges kompetencia-követelmények folyamatos nyomon követése, monitorozása, hiszen ezekre a munkakörelemzéssel nyert kompetenciatérképekre épülnek rá a kiválasztási folyamatok, a beválás-vizsgálatok és a hosszú távú képzési tervek alapját is a rendvédelmi alap és vezetői kompetenciák kell, hogy képezzék.
A mai munkapszichológiai paradigma elveit követve a rendvédelemben végzett alkalmasság-vizsgálatok fő célja, hogy a jelölt későbbi munkahelyi magatartását előrejelezzék és a legnagyobb valószínűséggel beváló személyek kerülhessenek be a szervezetbe, illetve az egyes munkakörökbe. A dolgozók adott munkakörben való beválásának megítélését a beválás-vizsgálatok segítik, amelyek egyben az alkalmassági eljárások kontrolljaként is értelmezhetőek, mivel visszacsatolást adnak arról, hogy az adott kiválasztási módszerek érvényesek-e, azaz megfelelően mérik-e az alkalmasságot, és előre jelezhető-e a segítségükkel a beválás valószínűsége.
A rendvédelemben kiemelt hangsúlyt kap a szervezet vagy kisebb szervezeti egységek problémamegoldó, alkalmazkodó, megújuló képességének fejlesztése. A szervezetfejlesztéssel összehangolt munka- és

szervezetlélektani kutatások több színtéren próbálják feltárni és célirányos beavatkozó módszerekkel kezelni a szervezet működési problémáit.
A felszínre került problémák megoldásán túl fontos feladat a munkahelyi egészségfejlesztés, amely preventív szemlélettel kínál életmód és személyiségfejlesztő programokat az egyének, csoportok életminőségnek javítására.
A munkahelyi mentálhigiéné keretein belül lehetőség van a pszichés működési zavarok és betegségek megelőzésére, a munkavállalók pszichés erőforrásainak támogató fenntartására.
A munkahelyi képzések az állomány feladatellátáshoz szükséges készségeinek, képességeinek fejlesztését, az intézkedés- és személyiség-lélektani ismeretek körének bővítését tűzik ki célul, hangsúlyt fektetve a munkakör hatékony betöltéséhez szükséges kompetenciák fejlesztésére is.
A hazai és nemzetközi fejlesztések figyelemmel követése lehetőséget ad a rendvédelmi munka és szervezetpszichológiai tevékenységrendszer állandó, dinamikus megújulására, minél nagyobb hatékonysággal támogatva a szervezet, csoportok és egyének igényeit.

4. A RENDVÉDELMI KÖZLEKEDÉSPSZICHOLÓGIAI TEVÉKENYSÉG SZAKMAI PROTOKOLLJA

A közlekedéspszichológia az alkalmazott pszichológiának azon területe, amely a közlekedési rendszerekben részt vevő emberekre fókuszál, s ezáltal a pszichológia számos területét érinti, az észleléstől a személyiségig (Summala, 1997). Multidiszciplináris tudomány, mivel céljai elérése érdekében más tudományágakkal is szorosan együttműködik. A rendvédelmi szerveknél folytatott közlekedéspszichológiai tevékenység a szervezeti igényeknek és elvárásoknak megfelelően a személyi állomány közlekedésbiztonságának erősítésére, a közlekedési balesetek számának csökkentésére és a prevencióra teszi a hangsúlyt.
A rendvédelmi szervek keretein belül folytatott közlekedéspszichológiai tevékenység célja a személyi állomány közlekedésbiztonságának javítása a közlekedési rendszerekben résztvevő emberek részére pszichológiai szolgáltatások által; prevenció az önkéntes jogkövető magatartás elősegítése, a forgalmi veszélyhelyzetek elkerülése illetve helyes megoldása, a baleseti károk csökkentése és a személyi sérülések minimalizálása révén; a már megtörtént közlekedési balesetek pszichés következményeinek kezelése, lehetőség szerint a negatív következmények felszámolása a pszichológia eszközeivel, pszichológiai rehabilitáció; kutatások alapján a kiválasztásban és képzésben, fejlesztésben hasznosítható gyakorlati alkalmazások és a pszichológiai szolgáltatások rendszerének fejlesztése.
A rendvédelmi közlekedéspszichológiai tevékenységnek szervesen illeszkednie kell a rendvédelmi szerveken belül végzett pszichológiai tevékenységformák rendszerébe, felhasználva és a rendvédelmi valamint a közlekedéspszichológiai tevékenység sajátosságaira adaptálva azok eredményeit a folyamatos fejlesztés érdekében. Figyelembe kell venni a hazai és nemzetközi fejlesztéseket, különösen az alkalmasságvizsgálatok, a képzések és a kutatások területén.
A rendvédelmi szerveknél végzett főbb közlekedéspszichológiai tevékenységformák: a közlekedéspszichológiai alkalmasságvizsgálatok (megkülönböztető jelzésű és speciális gépjárművek vezetőinek alkalmasságvizsgálata, a továbbiakban: MEGA vizsgálatok); felkészítések, képzések, tréningek; kutatások.
A jelenlegi gyakorlatban a MEGA vizsgálatok leghangsúlyosabbak. Az anyag számos fejlesztési javaslatot fogalmaz meg a további tevékenységformák körének bővítésére és a különböző szakterületek együttműködésének erősítésére.

5. A RENDVÉDELMI KLINIKAI PSZICHOLÓGIAI TEVÉKENYSÉG SZAKMAI PROTOKOLLJA

A klinikai pszichológia több mint száz éves professzió. Az elnevezés Lighter Witmertől származik, aki 1896-ban a Pennsylvania Egyetemen megszervezte az első „Klinikai Pszichológiai Intézetet". A legátfogóbb megfogalmazás szerint a klinikai pszichológia az alkalmazott pszichológiának azon területe, amely a „rendellenes lelki jelenségekkel foglalkozik"(Szakács F. 1980). Feltárja, kutatja, megismeri, leírja, definiálja ezeket a jelenségeket és a megállapított rendellenességektől függően pszichológiai intervencióval, beavatkozó korrekcióval és reedukációval („újraneveléssel") segíti elő a pszichológiai és az életviteli egyensúly helyreállítását. Az intervenciós tevékenységet a megelőzés, mint elsődleges prevenció, pszichoprofilaxis, továbbá a gyógyítás (pszichoterápia) és a rehabilitáció (harmadlagos prevenció) területén alkalmazza (Bagdy E. 1998). Felhasználási és alkalmazási területe a fentiekből értelmezhetően az emberi élet minden színtere, ahol potenciálisan, vagy ténylegesen fennáll a pszichológiai zavarjelenség (család, iskola, szociális és egészségügyi intézmények, lakóközösségek, munkahelyek stb.).

A rendvédelmi szerveknél folytatott klinikai pszichológiai tevékenység a szervezeti igényeknek, elvárásoknak és lehetőségeknek megfelelően a teljes személyi állomány pszichológiai zavara, lelki egyensúlyvesztés, lélektani krízishelyzet kialakulásának megelőzését, valamint a bekövetkezett zavar korai felismerését és kezelését végzi, ugyanakkor elsődlegesen a prevencióra helyezi a hangsúlyt.
A rendvédelmi klinikai pszichológiai tevékenység szervesen illeszkedik be a rendvédelmi szerveken belül végzett pszichológiai tevékenységformák rendszerébe, felhasználva és a rendvédelmi valamint a klinikai pszichológiai tevékenység sajátosságaira adaptálva azok eredményeit a folyamatos fejlesztés érdekében. A hazai és a nemzetközi fejlesztések folyamatosan figyelembe vételre kerülnek.
A rendvédelmi szerveknél végzett főbb klinikai pszichológiai tevékenységformák: ismeretterjesztés, tájékoztatás, krízisprevenció és krízisellátás, szuicídiummal kapcsolatos komplex tevékenység, mentálhigiénés gondozási rendszer, tanácsadás, pszichoterápia, felkészítések, képzések, kutatások.
A jelenlegi gyakorlatban a krízisprevenció és a krízisellátás, valamint a mentálhigiénés gondozási tevékenység a leghangsúlyosabbak. Kiemelt figyelem irányul a szolgálatellátás és az intézkedések során keletkező pszichotraumák feldolgozásának segítésére.

6. A RENDVÉDELMI TANÁCSADÓ PSZICHOLÓGIAI TEVÉKENYSÉG SZAKMAI PROTOKOLLJA

A pszichológiai tanácsadás (konzultáció) a rendvédelmi szervek pszichológiai tevékenységének integratív része, amely a pszichológiai tanácsadás eszközeit és módszereit alkalmazva, az egyéni és szervezeti igényekhez alkalmazkodva az egyént és/vagy csoportot a pszichológiai probléma, nehézség, megoldásával segíti.
Az egyéni tanácsadás során legfőbb cél vezetni, támogatni az egyént önismeretének mélyítésében, személyes adottságainak felismerésében, saját belső erőforrásainak optimálisabb kihasználásában és fejlesztésében. Az egyéni tanácsadás célkitűzése továbbá a krízishelyzetek megelőzése és oldása.
A csoportformában megvalósított tanácsadás különleges helyzetet jelent. A csoportfolyamat gazdaságosabb, mint az egyéni konzultáció, ezért természetes, hogy tanácsadás során is alkalmazzuk. A csoportos konzultáció az egyéni formához képest rövidebb, kötetlenebb módszeregyüttes. Módszertanát főként a szabad interakciók, a szabadabb információáramlás és a spontaneitás jellemzi.
A krízistanácsadás feladata a pszichológiai eszközeivel és módszereivel, a krízishelyzetek megelőzése, a már kialakult krízishelyzetekbe való beavatkozás, s ez által az egyensúlyvesztett egyén/csoport munkaképességének megtartása, visszaállítása, a pszichés stabilizálódás révén.
A családsegítő tanácsadás célja, hogy pszichológiai-tanácsadói eszközökkel és módszerekkel a családokban jelentkező feszültségek, problémahelyzeteket, megbomlott egyensúlyi állapotokat kezelje. Így a rendvédelmi dolgozó pszichés hátterének biztosításával a családi rendszer stabilizálása útján, közvetve a személy krízisének megelőzéséhez, munkaképességének megőrzéséhez segít hozzá.
Multikulturális tanácsadás keretein belül történik a rendvédelmi szervek őrzött szállásain elhelyezettek mentális gondozása, kezelése, ellátása. Cél az észlelt patológiás, vagy a megszokottól eltérő viselkedésmódok feltárásával hozzájárulni a rendkívüli események megelőzéséhez, szükség esetén pszichológiai eszközökkel közreműködni a már kialakult válsághelyzetek megoldásában.
A karrier-tanácsadás az egyént önismerete és pályaismerete fejlesztése révén segíti egyéni karriercéljainak megvalósításában, a pályáján jelentkező választási, döntési helyzetek, pályakorrekciós feladatok, krízisek, adaptációs nehézségek megoldásában, valamint szervezet-átalakítások során a változásokhoz való alkalmazkodásban.
A vezetői tanácsadás feladata a vezetői döntések előkészítésének segítése, valamint a vezetői kompetenciák fejlesztésén keresztül a szervezeti hatékonyság növekedésének elősegítése.

7. A RENDVÉDELMI BŰNÜGYI-KRIMINÁLPSZICHOLÓGIAI TEVÉKENYSÉG SZAKMAI PROTOKOLLJA

A Magyar Köztársaság Rendőrsége bűnügyi szakterületén végzett pszichológiai tevékenység célja a rendőrség bűnüldöző munkájának segítése, a felderítő állomány bűnüldöző kompetenciáinak fejlesztésében, a bűncselekmények tényállásának felderítésében és rekonstruálásában, a bűncselekmények elkövetőinek azonosításában, bűncselekmények megelőzésében és megakadályozásában, a pszichológia tudományának – elsősorban a kriminálpszichológia – eszköztárának alkalmazásával és felhasználásával, beépítve a mindenkori tudományos eredményeket és tapasztalatokat.

A magyar rendőrség bűnügyi munkájában végzett pszichológiai tevékenység nem más, mint az általános és szakmai köztudatban a kriminálpszichológiai néven ismertté vált szakterület. A rendőrség történeti fejlődésében ugyan voltak törekvések, mindenféle hatalmi és szervezeti érdekvezéreltségekből adódóan, ezen tevékenység, más megnevezés alatt való besorolására és átmentésére, úgy mint „rendőrpszichológus", „bűnügyi pszichológus", a korábbi „rendőr-orvos" megnevezés mintájára, de ezen próbálkozások, már kezdetekben is, a rendkívül differenciálatlan és kidolgozatlan keretek és működési szabályzók miatt, elhalóak voltak. Szintén ezen nem tisztázott érdekek következtében egyes időszakokra komoly akadályokba ütközött a kriminálpszichológiai laboratóriumok és központok működése valamint az ehhez kapcsolódó és fejlődő szakágazatok.
Jelen protokoll ugyanakkor kihasználva a történelmi pillanatot és a rendőrség – határőrség szervezeti integrációjából adódó kritikus érési periódust, képes arra, hogy meghatározza és egységesítse a bűnügyi munkában végzett pszichológiai szakterület tevékenységi körét és metodikáját, melyet a továbbiakban, mint kriminálpszichológiai munka határoz meg és mutat be.
A bűnügyi területen végzett pszichológiai munka, mint az már a nevében is fellelhető jelzőjéből és megnevezéséből adódóan – kriminálpszichológia (krimen = bűn) – elsődlegesen a bűnözés, a bűntett, a bűnelkövető, az áldozattá válás, az elkövető és az áldozat kapcsolati relációjával, valamint a bűnözővé válás pszichológiai kérdéseivel foglalkozik
Így tehát a bűnügyi munkában alkalmazott kriminálpszichológia, mint a fentebb megjelölt vizsgálati területeiből is adódik, az alkalmazott pszichológia azon ága, mely a jog pszichológia részét képezi.

8. A RENDVÉDELMI SPECIÁLIS PSZICHOLÓGIAI TEVÉKENYSÉG SZAKMAI PROTOKOLLJA

A rendvédelmi speciális pszichológiai tevékenység a normál illetve rendkívüli időszakban jelentkező speciális helyzetek kezelésére kialakított alkalmazott pszichológiai tevékenység, amely fokozottan igényli a pszichológiai módszerek és eszközök integratív felhasználását, aktív és beavatkozó jelegű, és túlterjedhet a szervezet és az ország határain is.
A tevékenység általános célja az alaptevékenység pszichológiai biztosítása, az állomány intézkedő-képességének fenntartása normál és rendkívüli viszonyok között. A szolgáltatások köre kiterjed a személyi állomány körén kívülre, esetleg határokon túlra is.
Az alábbi fő tevékenységformákat foglalja magába: a csapaterős tevékenység pszichológiai biztosítása, a közbiztonságra veszélyes helyzetek kezelésével összefüggő tárgyalási feladatok során végzett pszichológiai tevékenység, természeti és civilizációs katasztrófák pszichológiai biztosítása, minősített időszakban és/vagy kötelékben végzett tevékenység, rendkívüli események megelőzésének és kezelésének pszichológiai támogatása, valamint a Krízisintervenciós Team keretein belül végzett pszichológiai munka.
E fejezetben nemcsak a saját állomány irányába végzendő tevékenység, hanem például a lakosság irányába folytatható pszichológiai tevékenység is bemutatásra kerül.

9. A RENDVÉDELMI PEDAGÓGIAI PSZICHOLÓGIAI TEVÉKENYSÉG SZAKMAI PROTOKOLLJA

A pedagógiai pszichológia az alkalmazott pszichológiának azon területe, amely az oktatással, neveléssel az oktatási intézményeknek a fiatalok fejlődésére gyakorolt hatásával illetve a tanulók személyiségében és viselkedésében az iskolai hatásoknak tulajdonított változásaival foglalkozik. A pedagógiai pszichológia feladata, hogy a pszichológiai, pedagógiai kutatások eredményeit összekapcsolja a mindennapi gyakorlattal. A tudományos felosztásban valahol a pedagógiai és a pszichológia között helyezkedik el.
A rendvédelmi tanintézetekben végzett pedagógiai pszichológiai tevékenység a tanulók/hallgatók hivatásos szolgálatra történő felkészítése során a munkaköri alapkompetenciák fejlesztésére helyezi a hangsúlyt. A rendvédelmi tanintézetekben folytatott pedagógiai pszichológiai tevékenység specifikuma, hogy a felnőttoktatás sajátosságait figyelembe véve kell a különböző módszereket alkalmazni.
A rendvédelmi képzések keretein belül végzett pedagógiai pszichológiai tevékenység legfontosabb céljai: a tanulók/hallgatók személyiségének és egyéni hatékony tanulási stratégiáinak fejlesztése, az egyes rendvédelmi specifikus szakmai képességek megállapításához kapcsolódó vizsgálatok elvégzése, az oktatók felnőttoktatási hatékonyságának vizsgálata, fejlesztése, a kutatások alapján a rendvédelmi képzési rendszerekben, fejlesztésekben hasznosítható pedagógiai pszichológiai módszerek fejlesztése.

OPERATIONAL PROTOCOL OF ACTIVITIES OF LAW ENFORCEMENT PSYCHOLOGY

1. SUMMARY

Objectives of the authors of the study were to conclude the psychological activities carried out at law enforcement agencies, to show their variegation and to designate development directions and competence limits. This way, they intend to harmonize theory and practice, tradition and modernization by using approved domestic and international models. Psychology as a science plays an ever growing role at law enforcement agencies; however, it has to face ever growing challenges day by day.
Hereafter the main chapters of the present protocol will be introduced.

2. DEFINITION, OBJECTIVES, TASKS, METHODS, ORGANIZATION AND CONTROLLING OF THE WORK OF LAW ENFORCEMENT PSYCHOLOGICAL SPECIAL SERVICE

In this chapter we intended – on the basis of the above – to accurately define the conceptual, professional and organizational framework and at the same time, to correctly illustrate the particularities of law enforcement agencies. Elaboration of the psychological work forms assumes that psychological activities can only be effectively carried out in form of teamwork. This does not only arise from the professional requirements of psychology, but also from the fact that individual and organizational needs arise very specifically during the daily work. It shall be noted that the recent protocol was also elaborated in teamwork, under the aegis of knowledge sharing. This chapter may be a source of information for leaders and subordinates, which does not only enlarge the prestige of the psychology profession, but also the reaction ability of psychologists and the success of interventions.

3. OPERATIONAL PROTOCOL OF THE LAW ENFORCEMENT WORK AND ORGANIZATIONAL PSYCHOLOGY

Work and organizational psychology is "a specialty of applied psychology, the aim of which is to study the human behaviour in connection with work and work organization." (Antalovits, 2003)
The law enforcement work and organizational psychology aims at studying the relation and correlation of three factors by paying special attention to the factors arising from the particularities of law enforcement agencies. The three factors are the following: work organization, work task and the individual and group behaviour in the workplace. Activities belonging to the competence circle shall organically fit in the system of psychological activities of the law enforcement agencies, by taking into account the needs of the open system and by continuously developing the content and operation pattern of the individual work forms.
It is a crucial task to continuously follow and monitor the competence requirements necessary to occupy a position, since selection procedures are based on competence maps gained from job analysis, and suitability analyses and long-term training plans shall also be based on law enforcement basic and leadership competences.
Following the principles of the recent work psychology paradigm, the main objective of the law enforcement eligibility tests is to predict the future behaviour at the workplace of the candidate and to ensure that the most suitable persons join the organization and occupy certain positions. The assessment of suitability of workers for certain positions is assisted by suitability analyses that also serve as a control of eligibility tests, since they

provide feedback on the validity of the given selection procedures, show if they appropriately measure the eligibility and help to predict the suitability.
In the law enforcement field, the problem solving, adapting and renewing capabilities of the organization or smaller organizational units play a key role. Work and organizational psychological researches harmonized with organizational development intend to explore the operational problems of the organization in several fields, and to solve them by targeted intervention methods.
Besides solving the discovered problems, health development at the workplace is also important to provide lifestyle and personality development programs with a preventive approach to improve the quality of life of persons and groups. Within the framework of mental hygiene at the workplace, it is possible to prevent psychic functional disorders and illnesses and to supportively maintain the psychic resources of the employees.
Trainings at the workplace aim at the improvement of abilities and skills of the staff necessary to carry out the tasks and at improving their knowledge on tactical psychology and personality psychology, by also pay attention to the improvement of competences necessary to successfully occupy a position.
Being interested in the domestic and international developments allows for the constant, dynamic renewal of the system of law enforcement work and organizational psychology, by more effectively supporting the needs of the organization, the groups and the individuals.

4. OPERATIONAL PROTOCOL OF THE LAW ENFORCEMENT TRAFFIC PSYCHOLOGICAL ACTIVITIES

Traffic psychology is a field of applied psychology, which focuses on the individuals taking part in vehicular traffic, thereby affecting several fields of psychology from perception to personality (Summala, 1997). It is a multidisciplinary science, since it closely cooperates with other disciplines in order to reach its goals. Traffic psychological activities at law enforcement agencies aim – in accordance with the organizational needs and expectations – at the improvement of traffic safety of the staff, at reducing the number of traffic accidents and at prevention.
The objective of the law enforcement traffic psychological activities is to improve the traffic safety of the staff by providing psychological services to individuals taking part in the vehicular traffic; prevention by encouraging the voluntary law-abiding behaviour, by avoiding or appropriately managing traffic emergencies and by minimalizing personal injuries; treating psychic consequences of occurred traffic accidents, possibly eliminating
negative consequences by the methods of psychology, psychological rehabilitation; development of the system of practical applications and psychological services utilizable in selection, training and development, on the basis of researches.
The law enforcement traffic psychological activities shall organically fit in the system of psychological activities of the law enforcement agencies by using and adapting the results to the particularities of law enforcement and traffic psychology in the interest of the continuous development. The domestic and international developments shall be taken into consideration, especially in the field of eligibility tests, trainings and research.
The main forms of traffic psychological activities carried out within law enforcement agencies are: traffic psychological eligibility tests (eligibility tests of drivers of special vehicles or of vehicles equipped with emergency lighting, hereafter: the MEGA tests); preparation, education, trainings; researches.
In the recent practice, the MEGA test is the most significant one. The paper makes several recommendations on the development, in order to enlarge the scope of activities and to strengthen the cooperation of the different specialities.

5. OPERATIONAL PROTOCOL OF ACTIVITIES OF THE LAW ENFORCEMENT CLINICAL PSYCHOLOGY

Clinical psychology is a more than one hundred years old profession. Its name originated from Lighter Witmer, who in 1896 established the first "Clinical Psychological Institute" within the Pennsylvania University. According to the most comprehensive definition, clinical psychology is a field of applied psychology that "deals with irregular psychic phenomena" (Szakács F. 1980). It explores, researches, describes and defines these phenomena and assists, on the basis of the explored irregularities, the reinstalling of psychological and conduct-related balance by means of psychological intervention, intervening correction and re-education. Intervention activities

are carried out in the field of prevention (primary prevention), psycho-prophylaxis, healing (psychotherapy) and rehabilitation (tertiary prevention) (Bagdy E. 1998). On the basis of the above, it can be used in all possible fields of human life, where psychological disorders potentially or actually arise (family, school, social and healthcare institutions, communities, workplaces, etc.).

The law enforcement clinical psychological activities shall organically fit in the system of psychological activities of the law enforcement agencies by using and adapting the results to the particularities of law enforcement and clinical psychology in the interest of the continuous development. The domestic and international developments are continuously taken into consideration.

The main forms of clinical psychological activities carried out within law enforcement agencies are: dissemination of knowledge, information sharing, crisis prevention and crisis
treatment, complex activities related to suicide, mental hygienic treatment system, counselling, psychotherapy, preparations, trainings and researches.

In the recent practice, the crisis prevention/crisis treatment and the mental hygienic treatment are the most significant fields. Special attention is paid to the assistance of the processing of psycho-traumas insurged during the time of duty or police measures.

6. OPERATIONAL PROTOCOL OF ACTIVITIES OF THE LAW ENFORCEMENT COUNSELLING PSYCHOLOGY

Psychological counselling (consultation) is an integrant part of psychological activities carried out at law enforcement agencies that – by using the means and methods of psychological counselling and by aligning with the personal and organizational needs – assists the individual or the group by solving a psychological problem or difficulty.

The most important objective of individual counselling is to guide and assist the individual in deepening his or her self-understanding, recognizing the own personal capabilities and in the more optimal utilization and development of inner resources. Additional objectives of individual counselling are the prevention and resolving of crisis situations.

Counselling carried out in a group creates special circumstances. The group-form is more economical than individual consultation; therefore it is obvious that we use it in the course of counselling, too. Group consultation is a shorter and more informal set of methods compared to the individual form. Its methodology is mainly characterized by free interactions, the free flow of information and spontaneity.

The objectives of crisis counselling are, by using the means and methods of psychology, the prevention of crisis situations, intervention in already evolved crisis situations and thereby the maintaining or reinstalling of the work ability of the individual/group that lost the balance by psychic stabilization.

Objective of the family counselling is to manage tensions and problematic situations and the lost balance in a family by psychological-counselling means and methods. This way it helps by securing the psychic background of the law enforcement officer and by stabilising the family system to indirectly prevent the personal crisis and to maintain the ability to work.

Within the framework of multicultural counselling, the mental treatment and healing of those residing in guarded accommodations of the law enforcement agencies is carried out. Its objective is to contribute, by exploring the pathologic or from the normal differing behaviour, to the prevention of extreme situations, if necessary to cooperate in the solving of already emerged crisis situations by means of psychology.

Career counselling helps the individual, by improving the self-knowledge and the knowledge of the career, to reach the individual career objectives, to resolve decision situations, career correction tasks, crises and adaptation challenges and to be able to better adapt to changes connected to reorganizations.

Objective of the leadership counselling is to assist the leaders' decisions and to assist the improvement of organizational efficiency by improving leadership competences.

7. OPERATIONAL PROTOCOL OF ACTIVITIES OF PSYCHOLOGY OF CRIME/CRIMINAL PSYCHOLOGY

The objectives of psychological activities carried out in the criminal investigation field of the Police of the Republic of Hungary (hereinafter: the Police) are to assist the crime fighting work of the Police by enlisting the criminal investigation competences of the staff dealing with the detection of crimes, to explore and reconstruct

the facts of a crime, identify the perpetrators, prevent and counteract crimes by using the means of the science of psychology – mainly of criminal psychology – and also to incorporate the scientific results and experiences.
The specialty of psychological activities carried out in the criminal investigation field of the Hungarian Police is known in the common and professional sphere as 'criminal psychology'. There were endeavours in the history of the Police that – based on interests, such as domination and that of the organization – aimed at renaming this activity to "police psychologist", "crime psychologist" after the label "police doctor", and at saving it thereby, but these endeavours failed in the very beginning because of the undifferentiated and unfinished framework and operational guidelines. The operation of laboratories and centres of criminal psychology and the connected and developing specialties were at times also seriously impeded by the unexplained interests.
The recent protocol, however, seizing the historical moment and the critical maturation period following the integration of the Police and the Border Guard, is able to determine and unify the sphere of activities and methodology of the psychological field connected to criminal investigation that will be defined and introduced hereafter as criminal psychological work.
Psychological activities carried out in the field of criminal investigation, as its name also shows – criminal psychology (crimen = crime) – mainly focus on criminality, crime, perpetrators, victimization, the relationship of perpetrator and victim and the psychological aspects of becoming a criminal.
This way, criminal psychology enlisted in criminal investigations – as the above mentioned focal points also show – is the specialty of applied psychology that is part of legal psychology.

8. OPERATIONAL PROTOCOL OF SPECIAL LAW ENFORCEMENT PSYCHOLOGICAL ACTIVITIES

Special law enforcement psychological activities are applied psychological activities developed to manage special situations in normal period or in state of emergency that increasingly require the integrative use of psychological methods and means, are active and intervention-oriented and may cross the borders of the organization or even of the country.
General objective of the activity is the psychological backup of the basic activity and to maintain the ability of the staff to take measures in normal or even in extraordinary circumstances. The sphere of such services exceeds the sphere of the staff; it may even cross the state border.
It mainly includes the following activities: psychological backup of crowd management activities, psychological activities carried out in negotiations aimed at managing situations dangerous to public safety, psychological securing of natural or civilization catastrophes, activities carried out in state of emergency and/or in formations, psychological assisting of prevention or treatment of extraordinary events, psychological work carried out within the Crisis Intervention Team.
In this chapter, not only psychological activities aiming at the own staff, but also at the population will be introduced.

9. OPERATIONAL PROTOCOL OF THE ACTIVITIES OF LAW ENFORCEMENT PEDAGOGICAL PSYCHOLOGY

Pedagogical psychology is a specialty of applied psychology that deals with education, training, the effect of educational institutions on the development of youngsters and with the changes in the personality of the students caused by effects of the school. Objective of the pedagogical psychology is to link the results of psychological and pedagogical researches to the everyday practice. In the scientific classification, it is situated somewhere between pedagogy and psychology.
Pedagogical psychological activities carried out in law enforcement educational institutions focuses on the development of basic work competences during preparing the students to the career active duty. Speciality of the pedagogical psychological activities within law enforcement educational institutions is that the methods shall be applied by also taking into consideration the particularities of adult education.
Most important objectives of pedagogical psychological activities at law enforcement educational institutions are: development of the personality and effective strategies for individual learning of the student/students, carrying out tests to ascertain specific law enforcement professional abilities, to measure and develop the adult education efficiency of the teachers and – on the basis of researches – to develop pedagogical psychological methods that can be used in law enforcement training schemes and development.

FACHPROTOKOLL FÜR POLIZEIPSYCHOLOGIE

1. ZUSAMMENFASSUNGEN

Die Verfasser dieser Studie haben das Ziel gesetzt, die bei den Polizeiorganisationen durchgeführten und durchzuführenden psychologischen Tätigkeiten zusammenzufassen, ihre Vielfältigkeit darzustellen, sowie Entwicklungsziele, Kompetenzgrenzen zu bestimmen. Auf dieser Weise versuchen sie die Theorie mit der Praxis, die Tradition mit der Modernisation - unter Anwendung von bewährten Modellen im Inn-und Ausland - zu harmonisieren. Die Psychologie als Wissenschaft wird bei den Polizeiorganisationen immer wichtiger, gleichzeitig muss sie aber Tag führ Tag großen Herausforderungen gerecht werden.
Im weiteren stellen wir die Hauptkapitel dieses Protokolls vor.

2. DER POLIZEIPSYCHOLOGISCHER DIENST

In diesem Kapitel haben wir versucht Begriffe zu definieren und gleichzeitig die Eigenartigkeit der Polizeiorganisationen korrekt darzustellen. Bei der psychologischen Arbeit wird vorausgesetzt, dass sie nur in Team effektiv durchgeführt werden kann. Diese Folgerung ergibt sich nicht nur aus der Psychologie selbst, sondern aus der Tatsache, daß die persönlichen und organisatorischen Erfordernisse während der täglichen Arbeit sehr speziell auftreten. Anzumerken ist dabei, daß auch dieses Protokoll in Teamarbeit - nach dem Prinzip der Arbeitsverteilung – zustande gekommen ist. Dieses Kapitel könnte für Polizeiführer und Mitarbeiter ein Informationspool sein, das nicht nur die Prestige der Psychologie steigert, sondern auch die Reagierungsfähigkeit und den Erfolg der Psychologen zeigt.

3. DIE POLIZEILICHE ARBEITS-UND ORGANISATIONSPSYCHOLOGIE

Die Arbeits-und Organisationspsychologie „liegt im Bereich der Angewandten Psychologie, mit dem Ziel, das menschliche Verhalten im Zusammenhang mit der Arbeit sowie der Organisation zu erforschen „ (2003, Antalovits).
Die Arbeits-und Organisationspsychologie erforscht die Zusammenwirkung von drei Faktoren, bei der auf die berufsspezifische Ausprägungen großer Wert gelegt wird. Diese drei Faktoren sind: Arbeitsorganisation, Arbeitsaufgabe, Verhaltensformen (das Verhalten in Team und das Verhalten der einzelnen Personen selbst) am Arbeitsplatz. Die Kompetenzen des Polizeipsychologischen Dienstes müssen der Eigenartigkeit der Polizeiorganisationen und den damit verbundenen neuen Herausforderungen gerecht werden, um die einzelnen Arbeitsformen weiterentwickeln zu können.
Die ständige Aktualisierung der Kompetenzen ist eine unabdingbare Aufgabe, da durch diese Auswahlverfahren und Fortbildungen durchgeführt werden.
Das Hauptziel der Eignungstests (nach der heutigen Arbeitspsychologie) ist, das zukünftige Verhalten der Bewerber vorauszusagen und darüber hinaus die körperlich, geistig und charakterlich geeigneten Personen für den Polizeiberuf auslesen zu können. Ob ein Mitarbeiter in der Praxis dem Polizeiberuf geeignet ist, wird mit speziellen Tests geprüft. Durch diese Tests kann festgestellt werden, ob die Kompetenzen des Polizeipsychologischen Dienstes zeitgerecht sind.
Die Weiterentwicklung der Problemlösungsfähigkeit der einzelnen organisatorischen Einheiten ist eine wichtige Aufgabe bei der Polizei. Die mit der Umstrukturierung verbundenen psychologischen Untersuchungen versuchen Lösungsansätze für die Störungen in der Organisation zu finden.
Eine weitere Aufgabe ist es, die Gesundheit und die Lebensqualität mit präventiven Programmen zu fördern. Am Arbeitsplatz wird auch psychologische Betreuung gewährleistet.

Die Fortbildungen am Arbeitsplatz haben das Ziel, daß sich die Mitarbeiter beruflich und persönlich weiterbilden und damit die Qualität ihrer Arbeit gesteigert wird. Die inn-und ausländischen Erfahrungen können dazu beitragen, daß die Polizeiarbeit und die Organisationspsychologie ständig erneuert und dadurch die Effektivität der Polizeiorganisation, der Gruppen und der einzelnen Mitarbeiter erhöht wird.

4. VERKEHRSPSYCHOLOGIE BEI DER POLIZEI

Die Verkehrspsychologie ist auch ein Teilgebiet der Angewandten Psychologie und befasst sich mit den Verkehrsteilnehmern. Dadurch werden zahlreiche Gebiete der Psychologie betroffen, von der Früherkennung bis zu der Persönlichkeit selbst (1977, Summala). Die Verkehrspsychologie ist eine multidisziplinäre Wissenschaft und fokusiert bei der Polizei auf die Stärkung der Verkehrssicherheit, auf die Reduzierung der Verkehrsunfälle und auf die Prävention.
Ziel ist es, die Verkehrssicherheit der Mitarbeiter durch psychologische Methoden zu verbessern. Diese Arbeit zielt auf folgende Gebiete ab: Prävention durch rechtmäßiges Verhalten, das Vorbeugen und das Lösen von Gefahrsituationen; die Reduzierung der Unfallfolgen; psychologische Betreuung der Unfallbeteiligten; Entwicklung von „best practises" für die Auswahlverfahren und für die Fortbildungen und Verbesserung der psychologische Dienstleistungen.
Die verkehrspsychologische Tätigkeit muss der Polizeipsychologie gerecht werden und ihre Ansätze für die ständige Entwicklung der Verkehrspsychologie nutzen. Die inn-und ausländischen Erfahrungen müssen im Bereich Eignungsverfahren, Fortbildungen und Analyse verwendet werden.
Die Verkehrspsychologie bei der Polizei umfasst folgende Gebiete: psychologische Untersuchung zur Feststellung der Fahreignung (sog. MEGA- Untersuchungen); Vorbereitungskurse; Fortbildungen; Trainings, Untersuchungen. In der Praxis sind die MEGA-Untersuchungen von großer Bedeutung. In dieser Studie sind zahlreiche Ansätze für weitere psychologische Tätigkeitsformen und für die Stärkung der verschiedensten Fachgebiete zu finden.

5. KLINISCHE PSYCHOLOGIE BEI DER POLIZEI

Die Klinische Psychologie hat eine mehr als hundertjährige Tradition. Die Bezeichnung stammt von Lighter Witmer, der die erste Institut für Klinische Psychologie an der Pennsylvania Universität ins Leben gerufen habe. Nach der umfassenden Bezeichnung ist Klinische Psychologie diejenige Teildisziplin der Psychologie, die psychische Störungen untersucht (1980, Szakács F.). Immer dann, wenn interne (psychische oder somatische) oder externe (umweltbezogene, soziale usw.) Störungen auf Einzelne, Gruppen oder Systeme einwirken, untersucht die Klinische Psychologie mit den wissenschaftlichen Methoden und Erkenntnissen der Psychologie die Ursachen-Wirkungs-Zusammenhänge, Wirkungsbedingungen und deren Auswirkungen auf das Erleben und Verhalten, um diese zu beschreiben, daraus im wissenschaftlichen Prozess Erklärungen abzuleiten, Vorhersagen (wissenschaftlich informierte Prognosen) zu treffen und verschiedene Möglichkeiten zur Beeinflussung (Interventionen) zu entwickeln, diese Interventionen dann anwendungsorientiert umzusetzen, zu evaluieren und praktisch anzuwenden (1998, Bagdy E.).
Klinische Psychologie bei den Polizeiorganisationen umfasst gesundheitsfördernde Prävention in Bezug auf die psychische Gesundheit sowie Krisenmanagement. Vorrangig ist aber die Krisenprävention.
Die Klinische Psychologie ist ein Teilgebiet der Polizeipsychologie. Die Forschungsergebnisse der Psychologie und die inn-und ausländischen Erfahrungen werden bei der Ausarbeitung von neuen Methoden ständig verwendet.
Insofern kann die Klinische Psychologie neben der Psychotherapie auch in Form von Veröffentlichungen, Trainings, Fortbildungen, Forschungen, Mentalhygiene, Krisenprävention, Krisenmanagement und Training von Angehörigen usw. psychologische Hilfestellungen leisten.
In der Praxis sind Krisenprävention, Krisenmanagement und Mentalhygiene von großer Bedeutung, besonders bei der Aufarbeitung psychotraumatischer Störungen (PTS) im Dienst.

6. PSYCHOLOGISCHE BETREUUNG BEI DER POLIZEI

Psychologische Betreuung
Die psychologische Beratung ist der integrative Teil der Polizeipsychologie, bei der einzelne Personen oder Gruppen betreut werden, um psychologische Probleme lösen zu können.

Die persönliche Beratung

Hauptziel ist es, den Betroffenen bei dem Kennenlernen der eigenen Persönlichkeit zu unterstützen sowie eigene Fähigkeiten zu erkennen, und zu nutzen. Krisenmanagement ist auch ein vorrangiges Ziel der Beratungsarbeit.

Gruppenbetreuung

Die Betreuung einer Gruppe ist immer eine Herausforderung aber gleichzeitig ist sie effektiver als die persönliche Beratung. Diese Form der Betreuung ist im Gegensatz zu der persönlichen Beratung kürzer und informaler. Die Methodik beinhaltet freie Interaktionen, Informationsflüsse und Spontanität.

Krisenmanagement

Krisenmanagement bezeichnet den systematischen Umgang mit Krisensituationen. Dies beinhaltet die Identifikation und Analyse von Krisensituationen, die Entwicklung von Strategien, sofern nicht bereits im Rahmen des Risikomanagements geschehen, zur Bewältigung einer Krise sowie die Einleitung und Verfolgung von Gegenmaßnahmen.

Familienbetreuung

Familienbetreuung zielt darauf ab, Familien bei Lösungen familiärer Probleme beratend zur Seite zu stehen, d.h. Ratsuchenden bei der Lösung von Problemen zu unterstützen. Schon im Vorfeld wird Krisenprävention betrieben, wodurch die Familie psychisch stabilisiert und demzufolge die Arbeitsfähigkeit der Polizeibeamten unmittelbar geschützt wird.

Multikulturelle Betreuung

Die multikulturelle Betreuung bezichnet die mentale Betreuung der Migranten. Ziel ist es, Krisensituationen durch Früherkennung von Verhaltensstörungen vorzubeugen oder zu managen.

Karriere Beratung

Menschen, die bei Ihrer täglichen Arbeit auf ihre Talente und ihre Stärken bauen können, sind meist erfolgreicher als diejenigen, die sich überwiegend mit ihren Aufgaben und ihrem Umfeld „arrangieren" müssen. Stehen die privaten und beruflichen Ziele im Einklang mit den persönlichen Stärken und Schwächen treten die Polizisten überzeugender auf und sind erfolgreicher. Eine Karriere Beratung hilft, den eigenen Standpunkt und die grundsätzliche Weichenstellung des weiteren Karriereweges zu bestimmen, wichtige Entscheidungen vorzubereiten und neue Möglichkeiten zu erkennen.

Führungsberatung

Der Polizeipsychologischer Dienst begleitet die Führungskräfte durch Beratung mit dem Ziel, qualifiziertes Führungspotential aufzubauen und zu sichern. Gezielt eingesetztes Coaching unterstützt Führungskräfte in Fragen der persönlichen Weiterentwicklung und bei der Bewältigung neuer Herausforderungen. Durch eine professionelle Form der Einzelberatung werden Sie zu neuen Blickwinkeln und Lösungsansätzen angehalten.

7. KRIMINALPSYCHOLOGIE

Die Psychologie bei der Kriminalpolizei hat das Ziel, die Strafverfolgungstätigkeit vor allem mit der Hilfe der Kriminalpsychologie zu unterstützen und hilft bei der Kompetenzsteigerung der Kripo-Beamten; bei der Rekonstruierung von Tatgeschehen; bei der Vorbeugung und Aufklärung von Straftaten und bei der Identifizierung von Straftätern.

Die psychologische Arbeit auf dem Gebiet der Strafverfolgung wird als Kriminalpsychologie genannt. Alle Anstrebungen, die darauf gezielt haben, diese Bezeichnung umzunennen - wie „Polizeipsychologe" oder „KripoPsychologe" - nach dem Beispiel „Polizeiarzt" -, hatten keinen Erfolg.

Dieses Protokoll versucht aber, nach der Integration von Polizei und Grenzschutz - während dieser kritischen Phase - die psychologische Tätigkeit und Methodik auf dem Gebiet der Strafverfolgung zu vereinheitlichen und zu bestimmen.

Die psychologische Tätigkeit auf dem Gebiet der Strafverfolgung befasst sich mit der Psychologie von Tätern und Opfern, mit den Ursachen, die zum kriminellen Verhalten führen, und weiterhin mit der Frage, wie man zum Täter wird.

Danach ist Kriminalpsychologie ein Teilgebiet der Rechtspsychologie und gehört zur Angewandten Psychologie. Allerdings ist die systematische Begriffszuordnung und das Verhältnis der Begriffe Forensische Psychologie, Kriminalpsychologie und Rechtspsychologie in der Literatur nicht einheitlich beschrieben; teilweise wird die Kriminalpsychologie neben der Rechtspsychologie als Teilgebiet der Forensischen Psychologie genannt, teilweise die Kriminalpsychologie und die Forensische Psychologie als Teile der Rechtspsychologie.

PROTOCOLLO PROFESSIONALE DELL'ATTIVITÀ DI PSICOLOGIA DEL PRESSO LE FORZE DELL'ORDINE

1. SOMMARIO

Gli autori del presente volume di studi hanno mirato ad offrire un riassunto dell'attività psicologica svolta presso gli organi delle forze dell'ordine ungheresi, la presentazione della molteplicità di questo lavoro e la definizione delle direzioni dello sviluppo e dei limiti di competenza in questo campo. In tal modo tentano a formare la compattezza tra teoria e pratica, tradizione e modernizzazione utilizzando modelli nazionali ed internazionali provati. Presso gli organi delle forze dell'ordine aquista sempre maggior importanza la scienza della psicologia che, intanto, deve rispondere giorno per giorno a sfide sempre maggiori.
In seguito presentiamo i capitoli principali del presente protocollo:

2. CONCETTO, SCOPO, COMPITI, METODI, PROGETTAZIONE, ORGANIZZAZIONE E CONTROLLO DEL LAVORO DI SERVIZIO SPECIALIZZATO DI PSICOLOGIA PRESSO LE FORZE DELL'ORDINE

In questo capitolo, a causa di quanto sopra descritto, abbiamo cercato di definire con esattezza il quadro concetuale, quello professionale e quello organizzativo, presentando correttamente anche le caratteristiche delle organizzazioni e istituzioni delle forze dell'ordine. L'analisi delle forme del lavoro psicologico suppone che tale attività può essere efficace soltanto se realizzata in team e ciò risulta non soltanto dalle esigenze professionali della psicologia, ma anche dal fatto che le richieste individuali e dell'organizzazione si presentano in modo assai speciale nel lavoro quotidiano. È da osservare qui che il presente protocollo si è fatto altrettanto come lavoro di gruppo, nel segno della condivisione del sapere. Questo capitolo può servire da fonte d'informazione tanto per dirigenti quanto per impiegati, aumentando non solo il prestigio della psicologia, ma anche la capacità di reazione degli psicologi ed il buon esito delle intervenzioni.

3. PROTOCOLLO PROFESSIONALE DELL'ATTIVITÀ DI PSICOLOGIA DEL LAVORO E DELL'ORGANIZZAZIONE PRESSO LE FORZE DELL'ORDINE

La psicologia del lavoro e dell'organizzazione "è il campo professionale della psicologia applicata il cui scopo è lo studio del comportamento umano in relazione al lavoro ed all'organizzazione lavorativa." (Antalovits, 2003)
L'attività di psicologia del lavoro e dell'organizzazione presso le forze dell'ordine ha come scopo – secondo la teoria e la pratica professionale - lo studio del rapporto e delle correlazioni di tre fattori, con speciale enfasi sui fattori derivanti dalle caratteristiche speciali delle organizzazioni delle forze dell'ordine e cioè, l'organizzazione lavorativa, il compito lavorativo ed il comportamento individuale e di gruppo in ambiente lavorativo. Le attività appartenenti al circolo di competenza devono adattarsi organicamente al sistema delle forme di attività psicologiche svolte presso gli organi delle forze dell'ordine, prendendo in considerazione le esigenze dell'organizzazione come sistema aperto, sviluppando continuamente il contenuto e l'ordine procedurale delle singole forme di lavoro.
È compito di importanza chiave il seguimento ed il monitoraggio continuo delle esigenze di competenza necessarie per ricoprire efficacemente delle mansioni, giacché i processi di selezione e le analisi di riuscita si basano su queste carte di competenza ottenute con l'analisi delle mansioni ed il fondamento dei progetti di formazione a lungo termine devono altrettanto formare le competenze basiche e quelle dei dirigenti delle forze dell'ordine.

Seguendo i principi del paradigma attuale della psicologia del lavoro, è scopo principale delle analisi di abilità realizzate presso le forze dell'ordine prevedere il comportamento posteriore del candidato al posto di lavoro, perché si possano integrare nell'organizzazione e alle singole mansioni le persone che con maggior probabilità saranno quelle adatte. La formazione del giudizio se i lavoratori sono adatti a ricoprire una data mansione, viene appoggiato dalle analisi di abilità che, nello stesso tempo, possono essere considerati da controllo dei procedimenti di valutazione dell'idoneità, perché offrono un feed-back sul fatto se i metodi di selezione in questione sono validi e se con questi si può prevedere la probabilità dell'idoneità del candidato.
Nelle forze dell'ordine riceve enfasi speciale lo sviluppo delle capacità di soluzione dei problemi, di adattamento e di rinnovamento dell'organizzazione o delle unità organizzative minori. Le ricerche di psicologia del lavoro e di organizzazione in coordinazione con lo sviluppo dell'organizzazione tentano di scoprire e di trattare con metodi di intervento specifici, su vari campi, i problemi di funzionamento dell'organizzazione.
Oltre alla soluzione dei problemi venuti a galla, è compito importante la promozione della salute al posto di lavoro offrendo dei programmi sul modo di vita e di sviluppo della personalità, con visione preventiva, per migliorare la qualità di vita dei singoli individui e gruppi. Nel quadro dell'igiene mentale del lavoro c'è la possibilità di prevenire i disturbi del funzionamento psichico ed il sostenimento da supporto delle risorse psichiche dei lavoratori.
I corsi di formazione al posto di lavoro mirano a sviluppare le abilità e le capacità del personale necessarie per l'adempimento dei loro compiti, l'ampliamento delle conoscenze di psicologia dell'azione e della personalità, enfatizzando anche lo sviluppo delle competenze necessarie per l'adempimento efficace della mansione.
Lo seguimento degli sviluppi nazionali ed internazionali offre la possibilità di rinnovamento continuo e dinamico del lavoro delle forze dell'ordine e del sistema d'attività di psicologia dell'organizzazione, appoggiando con sempre maggior efficacia le esigenze dell'organizzazione, dei singoli gruppi ed individui.

4. PROTOCOLLO PROFESSIONALE DELL'ATTIVITÀ DI PSICOLOGIA DEL TRAFFICO PRESSO LE FORZE DELL'ORDINE

La psicologia del traffico è il campo della psicologia applicata che si concentra sui partecipanti del traffico e così tocca numerosi campi della psicologia, dalla percezione alla personalità (Summala, 1997). È una scienza multidisciplinare in cui l'ottenimento degli scopi proposti è possibile cooperando strettamente con altri rami di scienza. L'attività di psicologia del traffico presso gli organi delle forze dell'ordine, d'accordo alle esigenze e richieste dell'organizzazione, mette l'enfasi sul rinforzo della sicurezza del traffico del personale, sulla diminuzne del numero di incidenti di traffico e sulla prevenzione.
Lo scopo dell'attività di psicologia del traffico realizzato presso gli organi delle forze dell'ordine è il miglioramento della sicurezza del traffico del personale con servizi psicologici offerti ai partecipanti del traffico; prevenzione con la promozione del comportamento legale volontario, l'elusione o la soluzione corretta delle situazioni di pericolo nel traffico, la diminuzione dei danni e la minimalizzazione delle lesioni personali causati da incidenti; trattamento delle conseguenze psicologiche degli incidenti di traffico, possibilmente l'eliminazione delle conseguenze negative con mezzi psicologici, riabilitazione psicologica; in base a ricerche, sviluppo del sistema di servizi psicologici e delle applicazioni pratiche utilizzabili nella selezione e nella formazione.
L'attività di psicologia del traffico presso le forze dell'ordine deve integrarsi organicamente nel sistema delle forme di attività psicologica presso gli organi delle forze dell'ordine, utilizzando ed adattando alle caratteristiche dell'attività delle forze dell'ordine e della psicologia del traffico i risultati ottenuti, con l'obiettivo dello sviluppo continuo. Si devono prendere in considerazione gli sviluppi nazionali ed internazionali, specialmente nel campo delle analisi di abilità, la formazione e le ricerche.
Le principali attività di psicologia del traffico presso gli organi delle forze dell'ordine sono: analisi di abilità dal punto di vista della psicologia del traffico (analisi di abilità dei conduttori di veicoli speciali e quelli muniti di segnale distintivo, in seguito: analisi MEGA); corsi di preparazione, formazione, trainings; ricerche.
Nella pratica attuale sono le analisi MEGA quelle più enfatizzate. Il documento indica numerose proposte di sviluppo per l'ampliamento delle forme di attività e per il rafforzamento della cooperazione delle diverse specialità.

5. PROTOCOLLO PROFESSIONALE DELL'ATTIVITÀ DI PSICOLOGIA CLINICA PRESSO LE FORZE DELL'ORDINE

La psicologia clinica è una professione di più di cento anni. Questa denominazione è dovuta a Lighter Witmer che organizzò nel 1896 presso l'Università di Pennsylvania il primo "Istituto di Psicologia Clinica". Secondo la definizione più ampia, la psicologia clinica è il campo della psicologia applicata che "si occupa dei fenomeni psichici anormali"(Szakács F. 1980). Rivela, ricerca, studia, descrive e definisce questi fenomeni e, secondo le anormalità determinate, promuove il ripristino dell'equilibrio psicologico e del modo di vita con intervenzione psicologica, correzione con intervento e rieducazione. Applica l'intervenzione nel campo della prevenzione come prevenzione primaria, psicoprofilassi, della terapia (psicoterapia) e della riabilitazione (prevenzione terziaria) (Bagdy E. 1998). Il campo d'utilizzo e di applicazione della psicologia clinica è, nei sensi di quanto sopra, conseguentemente, ogni area della vita umana dove potenzialmente o di fatto esiste il fenomeno di anomalia psicologica (famiglia, scuola, istituzioni sociali e della sanità, condomini, posti di lavoro, ecc.).
L'attività di psicologia clinica presso gli organi delle forze dell'ordine, in conformità alle esigenze, richieste e possibilità dell'organizzazione, realizza la prevenzione del disturbo psichico e lo squilibrio psicologico di tutto il personale, la prevenzione della formazione di una situazione di crisi psicologica, nonché il presto riconoscimento e la terapia dei disturbi psichici, sempre mettendo l'enfasi primordialmente sulla prevenzione.
L'attività di psicologia clinica delle forze dell'ordine si integra organicamente nel sistema delle forme di attività psicologica presso gli organi delle forze dell'ordine, utilizzando ed adattando alle caratteristiche dell'attività delle forze dell'ordine e della psicologia clinica i risultati ottenuti, con l'obiettivo dello sviluppo continuo. Si devono prendere continuamente in considerazione gli sviluppi nazionali ed internazionali.
Le principali attività di psicologia clinica presso gli organi delle forze dell'ordine sono: attività divulgativa, informazione, prevenzione e trattamento di crisi, attività complessa relativa al suicidio, sistema di assistenza di igiene mentale, consulenza, psicoterapia, corsi di preparazione, formazione, ricerche.
Nella pratica attuale sono la prevenzione, il trattamento di crisi e l'attività di assistenza di igiene mentale quelle più enfatizzate. Riceve attenzione speciale l'esercizio del servizio e l'aiuto della trasformazione delle traume psichiche sofferte durante le azioni in servizio.

6. PROTOCOLLO PROFESSIONALE DELL'ATTIVITÀ PSICOLOGICA DI CONSULENZA PRESSO LE FORZE DELL'ORDINE

La consulenza psicologica (consultazione) forma parte integrante dell'attività psicologica degli organi delle forze dell'ordine che, applicando i mezzi ed i metodi della consulenza psicologica, adattandosi alle esigenze individuali e dell'organizzazione, aiuta l'individuo e/o il gruppo risolvendo il problema o la difficoltà psicologica.
Durante la consulenza individuale lo scopo principale è dirigere ed appoggiare l'individuo nell'approfondimento dell'autoconoscimento, nel riconoscimento delle proprie capacità, nello sfruttamento e sviluppo delle proprie risorse. È inoltre scopo della consulenza individuale la prevenzione e la trasformazione delle situazioni di crisi.
La consulenza di gruppo è una situazione speciale. Il trattamento in gruppo è più economico della consulenza individuale, perciò è naturale che lo applichiamo anche durante la consulenza. La consulenza in gruppo è un metodo più breve e più libero di quella individuale. La metodologia della consulenza in gruppo è caratterizzata dalle interazioni, il flusso di informazioni più liberi e la spontaneità.
Il compito della consulenza di crisi è la prevenzione delle situazioni di crisi con i mezzi ed i metodi psicologici, l'intervenzione nelle situazioni di crisi e così il mantenimento ed il rispristino della capacità lavorativa dell'individuo/gruppo squilibrato con la stabilizzazione psicologica.
Lo scopo della consulenza di assistenza familiare è trattare le tensioni, le situazioni problematiche e gli stati squilibrati sorti in famiglia con i mezzi della consulenza psicologica. Così, assicurando la stabilità psichica del lavoratore delle forze dell'ordine, attraverso la stabilizzazione del sistema famigliare, aiuta indirettamente a prevenire la crisi personale del lavoratore ed a mantenere la sua capacità di lavoro.
Nel quadro della consulenza multiculturale si realizza l'assistenza, il trattamento e la terapia mentale delle persone alloggiate negli alloggi protetti degli organi delle forze dell'ordine. Lo scopo è contribuire alla prevenzione degli avvenimenti straordinari con la rivelazione dei modi di comportamento patologici o divergenti da

quelli abituali che sono stati verificati e, in caso di necessità, a risolvere con mezzi psicologici le situazioni di crisi ormai esistenti.
La consulenza di carriera aiuta l'individuo attarverso lo sviluppo dell'autoconoscenza e la conoscenza di carriera nella realizzazione dei propri scopi di carriera, nella soluzione delle situazioni di scelta e di decisione, i compiti di correzione di carriera, le crisi e le difficoltà di adattamento verificatisi durante la carriera, nonché nell'adattamento ai cambiamenti durante le trasformazioni dell'organizzazione.
Il compito della consulenza per dirigenti è l'appoggio della preparazione delle decisioni dei dirigenti e, attraverso lo sviluppo delle competenze direttive, la promozione dell'aumento dell'efficacia dell'organizzazione.

7. PROTOCOLLO PROFESSIONALE DELL'ATTIVITÀ DI PSICOLOGIA PENALE – CRIMINALE DELLE FORZE DELL'ORDINE

Lo scopo dell'attività psicologica della Polizia della Repubblica d'Ungheria (in seguito: polizia) realizzata nel campo professionale penale è l'appoggio del lavoro criminologico della polizia nello sviluppo delle competenze criminologiche del personale di indagine, nella ricognizione e ricostruzione dello stato dei fatti di atti criminali, nell'identificazione degli autori degli atti criminologici, nella prevenzione e l'impedimento di atti criminali applicando ed utilizzando i mezzi della scienza della psicolgia – soprattutto quelli della psicologia criminale -, integrando in questi processi i risultati scientifici e le esperienze sempre attualizzati.
L'attività psicologica svolta nel lavoro criminologico della polizia ungherese non è altro che il campo professionale conosciuto dall'opinione pubblica generale e professionale come psicologia criminale. Durante lo sviluppo storico della polizia c'erano degli intenti, a causa di diversi interessi di potere e di organizzazione, di classificare e mantenere tale attività sotto altra denominazione, come "psicologo polizia" o "psicologo criminale" seguendo l'esempio della denominazione anteriore di "medico polizia", ma tali intenti – sin dall'inizio – erano troppo inerti a causa delle circostanze e normative di funzionamento straordinariamente indifferenziate e non elaborate. Altrettanto per questi interessi non chiariti, durante alcuni periodi, il funzionamento dei laboratori e centri di psicologia criminale, nonché l'attività dei relativi rami professionali in sviluppo erano seriamente ostacolati.
Il presente protocollo, intanto, sfruttando il momento storico ed il periodo critico di maturazione dell'integrazione dell'organizzazione – polizia – guardia di frontiera – è adatto a definire ed unificare il circolo d'attività e la metodologia del campo professionale psicologico realizzato nel lavoro criminologico che posteriormente verrà definito e presentato da lavoro di psicologia criminale.
Il lavoro psicologico realizzato nell'area della criminalità, come risulta anche dalla denominazione e l'aggettivo qualificativo, si occupa soprattutto delle questioni psicologiche di criminalità, atto criminale, autore di crimine, la trasformazione in vittima, la relazione tra l'autore del crimine e la vittima, nonché di quella di diventare criminali.
In questo modo la psicologia criminale applicata nel lavoro criminologico è il ramo della psicologia applicata – come risulta anche dalle aree d'analisi sopradeterminate – forma la parte psicologica del diritto.

8. PROTOCOLLO PROFESSIONALE DELL'ATTIVITÀ PSICOLOGICA SPECIALE DELLE FORZE DELL'ORDINE

L'attività psicologica speciale delle forze dell'ordine è l'attività psicologica applicata creata per trattare le situazioni speciali presentatesi in periodi normali e straordinari, fatto che richiede accentuatamente l'utilizzo integrativo dei metodi e mezzi psicologici, è di tipo attivo ed intervenzionale e può oltrepassare i limiti l'organizzazione e le frontiere del paese.
L'obiettivo generale dell'attività è la garanzia psicologica dell'attività base ed il mantenimento della capacità di azione del personale in circostanze normali e straordinarie. I servizi passano oltre i limiti del personale ed eventualmente anche oltre la frontiera del paese.
Comprende le seguenti attività principali: assicurazione psicologica dell'attività di forza del gruppo, attività psicologica svolta durante i compiti di trattativa relazionati con il trattamento delle situazioni pericolose per la sicurezza pubblica, assicurazione psicologica di catastrofi naturali e di civilizzazione, attività svolta in periodo qualificato e/o in formazione, appoggio psicologico della prevenzione e del trattamento di avvenimenti straordinari, lavoro psicologico svolto nel quadro del Team di Intervenzione di Crisi.
In questo capitolo sarà presentata non soltanto l'attività da svolgere nei confronti del proprio personale, ma anche quella p.es. nei confronti degli abitanti.

ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЙ ПРОТОКОЛ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПСИХОЛОГИИ В ПРАВООХРАНИТЕЛЬНЫХ ОРГАНАХ

1. ИТОГИ

Авторы данного научного труда поставили перед собой цель подвести итоги психологической деятельности, проведённой в рамках венгерских правоохранительных органов, а также наметить деятельность, выполнение которой необходимо, представить многогранность этой деятельности, а также наметить направления её развития, и обозначить границы компетенций. Таким образом, они пытаются создать гармоническое единство теории и практики, традиции и модернизации, используя при этом оправдавшие себя отечественные и международные модели. Правоохранительные органы всё более широко применяют психологию, как науку, в то же время они ежедневно предъявляют к ней новые требования.
В дальнейшем мы представим основные главы данного протокола.

2. ПОНЯТИЕ, ЦЕЛЬ, ЗАДАЧИ, МЕТОДИКА, ПЛАНИРОВАНИЕ, ОРГАНИЗАЦИЯ, КОНТРОЛЬ ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ СПЕЦИАЛИЗИРОВАННОЙ СЛУЖБЫ ПРАВООХРАНИТЕЛЬНЫХ ОРГАНОВ

С учётом сказанного выше, в данной главе мы стремились к точному определению понятий, а также профессиональных и организационных рамок, стараясь, в то же время, корректно показать и особенности правоохранительных организаций, учреждений. Подробное рассмотрение форм психологической работы предполагает, что для эффективности психологической деятельности, ею следует заниматься в рамках команд. Это следует не только из отраслевых требований психологии, но и из того, что в ходе повседневной работы индивидуальные и организационные требования возникают в весьма специфических формах. Следует заметить, что данный протокол был составлен в ходе настоящей командной работы, под лозунгом «поделись знаниями». Эта глава может стать источником информации для руководителей и подчинённых, что не только увеличивает престиж профессии психолога, но также приводит к улучшению способности реагирования у психологов, и к росту успешных вмешательств.

3. ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЙ ПРОТОКОЛ ПСИХОЛОГИИ ТРУДА И ПСИХОЛОГИИ ОРГАНИЗАЦИЙ В ПРАВООХРАНИТЕЛЬНЫХ ОРГАНАХ

Психология труда и организации «является специальным участком прикладной психологии, деятельность которого направлена на изучение человеческого поведения в связи с трудом и рабочей организацией». (Antalovits, 2003)
Деятельность в сфере психологии труда и организаций в правоохранительных органах, в соответствии с научной и практической частью данной специальности, предполагает изучение взаимосвязи и взаимозависимости трёх факторов, особо учитывая факторы, связанные с особенностями правоохранительных органов. Эти три фактора: трудовая организация, трудовые задачи, индивидуальное и групповое поведение в трудовой среде. Деятельность, входящая в круг компетенций, должна органически вписываться в систему психологических

типов деятельности, характерных для правоохранительных органов, с учётом потребностей организации, как открытой системы, и постоянно развивая содержание и процедуры отдельных видов труда.
Непрерывное отслеживание, мониторинг требований компетенции, необходимых для эффективного занятия своей должности является ключевой задачей, ведь на этих картах компетентности, составленных путём анализа должностей, базируются процессы отбора, исследования пригодности, но также, основой долгосрочных планов подготовки также должны быть основные и руководительские компетенции.
В соответствии с принципами современной парадигмы трудовой психологии, основной целью проверок на профессиональную пригодность в правоохранительных органах является составление прогноза дальнейшего поведения кандидата на работе, чтобы в организацию, а также на отдельные должности могли попасть лица, с наибольшей вероятностью соответствующие ей. Оценке того, соответствуют ли работники данной должности, содействуют исследования соответствия, которые одновременно можно рассматривать как своеобразный контроль проверки профессиональной пригодности, т.к. они обеспечивают обратную связь в отношении действительности методов подбора кадров, т.е. надлежащим ли образом они определяют пригодность, и можно ли с их помощью прогнозировать вероятность соответствия должности.
В правоохранительной сфере особое значение приобретает развитие способности организации или небольших организационных подразделений к решению проблем, адаптации, обновлению. Исследования в сфере психологии труда и организации, согласованные с развитием организации, в многоплановом порядке стараются вскрыть и целенаправленными методами вмешательства управлять проблемами функционирования организации.
Наряду с решением обозначившихся проблем, важной задачей является развитие здоровья на работе, предлагающее программы профилактического характера для формирования образа жизни и развития личности, для улучшения качества жизни как отдельных людей, так и групп. В рамках ментальной гигиены на рабочем месте, имеется возможность предупреждения развития психологических дисфункций и заболеваний, поддержания психических ресурсов работников.
Подготовка, проводящаяся на работе, направлена на развитие навыков и способностей, необходимых личному составу для выполнения своих задач, на расширение познаний в области психологии принятия мер и психологии личности, а также на развитие компетенций, необходимых для эффективного занятия должности.
Отслеживание отечественных и зарубежных работ по развитию позволяет проводить непрерывное и динамичное обновление как правоохранительной работы, так и деятельности, связанной с психологией организации, а также стремиться с как можно большей эффективностью удовлетворять потребности отдельных людей, групп и организации в целом.

4. ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЙ ПРОТОКОЛ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В СФЕРЕ ТРАНСПОРТНОЙ ПСИХОЛОГИИ В ПРАВООХРАНИТЕЛЬНЫХ ОРГАНАХ

Транспортная психология является сферой прикладной психологии, фокусирующей своё внимание на человека, участвующего в транспортных системах, поэтому она связана с многими сферами психологии от восприятия до личности (Summala, 1997). Это мультидисциплинарная наука, т.к. сотрудничает с другими отраслями науки в интересах достижения своих целей. Деятельность в области транспортной психологии, которая проводится в правоохранительных органах, в соответствии с потребностями и ожиданиями организации, направлена на укрепление безопасности личного состава при участии в дорожном движении, на сокращение ДТП, и на профилактику.
Целью деятельности в области транспортной психологии, которая проводится в правоохранительных органах, является: укрепление безопасности личного состава при участии в дорожном движении, путём предоставления психологических услуг лицам, участвующим в транспортных системах; профилактика в интересах способствования формированию добровольного законопослушного поведения за счёт избежания или правильного решения опасных дорожных ситуаций, сокращения убытков от аварий, и минимизации человеческих травм; управление психическими последствиями ДТП, по возможности ликвидация отрицательных последствий средствами психологии, психологическая реабилитация; на основании данных исследований развитие системы практических приложений и психологических услуг, которые можно использовать при отборе, в обучении и развитии.

Деятельность в области правоохранительной транспортной психологии должна органически вписываться в систему психологических видов деятельности, которые ведутся в рамках правоохранительных органов, используя, и адаптируя к особенностям правоохранительной и транспортно-психологической деятельности их результаты, в интересах непрерывного развития. Следует учитывать отечественные и зарубежные разработки, особенно в сфере проверок на профессиональную пригодность, обучения и исследований.

Основные виды транспортно-психологической деятельности, которая применяется в правоохранительных органах: проверка на профессиональную пригодность (проверка на профессиональную пригодность водителей транспортных средств, применяющих специальные опознавательные знаки, и спецтранспорта, в дальнейшем: экзамен «МЕГА»); подготовка, обучение, тренинги; исследовательская деятельность.

В рамках нынешней практики, наиболее важными являются экзамены «МЕГА». Материал приводит целый ряд рекомендаций по развитию для расширения сферы остальных видов деятельности, и в целях укрепления сотрудничества между различными направлениями профессиональной деятельности.

5. ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЙ ПРОТОКОЛ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В СФЕРЕ КЛИНИЧЕСКОЙ ПСИХОЛОГИИ В ПРАВООХРАНИТЕЛЬНЫХ ОРГАНАХ

Клиническая психология существует уже более ста лет. Название происходит от Лайтера Уитмера, в 1896 г. создавшего в рамках Университета штата Пенсильвания первый «Институт клинической психологии». По наиболее общей формулировке, клиническая психология является сферой прикладной психологии, которая занимается «патологическими душевными явлениями» (Szakács F. 1980). Она вскрывает, исследует, узнаёт, описывает, определяет эти явления, и – в зависимости от выявленного отклонения от нормы – содействует восстановлению психологического баланса и образа жизни с помощью психологической интервенции, интервенционной коррекции и реэдукации («повторного воспитания»). Интервенционная деятельность применяется в сфере профилактики в форме первичной превенции, психопрофилактики, а также в сфере лечения (психотерапия) и реабилитации (третичная превенция) (Bagdy E. 1998). В соответствии со сказанным, сфера её использования и применения распространяется на все сферы жизни, в которых в потенциальной или действительной форме присутствуют психологические нарушения (семья, школа, социальные и здравоохранительные учреждения, жилые коллективы, места работы, и т.п.).

Клиническая психологическая деятельность, которая ведётся в рамках правоохранительных органов, в соответствии с потребностями, ожиданиями и возможностями организации, направлена на предотвращение возникновения психологических нарушений, потери душевного равновесия, психических кризисов у личного состава, а также на ранее распознавание и лечение возникших нарушений, в первую очередь, однако, ориентируясь на профилактику.

Деятельность в области правоохранительной клинической психологии органически вписывается в систему психологических видов деятельности, которые ведутся в рамках правоохранительных органов, используя, и адаптируя к особенностям правоохранительной и клинико-психологической деятельности их результаты, в интересах непрерывного развития. Результаты отечественных и зарубежных разработок постоянно учитываются.

Основные виды клинико-психологической деятельности, которая применяется в правоохранительных органах: распространение знаний, информирование, профилактика кризисов, и лечение кризисов, комплексная деятельность, связанная с суицидом, система ментально-гигиенического обеспечения, консультация, психотерапия, подготовка, обучение, исследовательская деятельность.

В рамках нынешней практики наибольшее внимание уделяется профилактике кризисов, и лечению кризисов, а также системе ментально-гигиенического обеспечения. Особое внимание уделяется содействию обработки психических травм, полученных в ходе выполнения службы, и принятия мер.

6. ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЙ ПРОТОКОЛ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В СФЕРЕ ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ КОНСУЛЬТАЦИИ В ПРАВООХРАНИТЕЛЬНЫХ ОРГАНАХ

Психологическая консультация является интегрированной частью психологической деятельности в рамках правоохранительных органов, которая помогает отдельному человеку и/или группе в решении психологической проблемы или затруднений, применяя средства и методы психологической консультации, приобщаясь к личным и организационным потребностям.

В ходе индивидуальной консультации, основная цель – вести, поддерживать человека на пути углубления самопознания, понимания своих личных способностей, оптимального использования и развития своих внутренних ресурсов. К целям индивидуальной консультации также относится профилактика и разрешение кризисных ситуаций.

Консультация, проводимая в рамках группы, создаёт особую ситуацию. Групповой процесс более экономичен, чем индивидуальная консультация, поэтому он естественно применяется в ходе консультации. Групповая консультация является более короткой и непринуждённой методикой посравнению с индивидуальной. Для этой методики, в основном, характерны свободные интеракции, более непринуждённый поток информации, и спонтанные проявления.

В задачи кризисной консультации входит предотвращение – с помощью средств и методики психологии – формирования кризисных ситуаций, вмешательство в уже сложившиеся кризисные ситуации, и – таким образом – сохранение и восстановление работоспособности человека/группы, потерявшей душевное равновесие, путём психической стабилизации.

Цель семейной консультации – управление напряжённостью, проблемами, нарушениями равновесия в семье, с помощью средств и методики психологической консультации. Таким образом, обеспечивая психологический фон работника правоохранительных органов, стабилизируя его семейные условия, наша деятельность косвенно обеспечивает профилактику кризиса личности, сохранение его работоспособности.

В рамках мультикультурной консультации обеспечивается ментальная забота, лечение лиц, находящихся в охраняемых местах размещения правоохранительных органов. В данном случае цель – путём вскрытия патологического или отличающегося от нормального образа поведения содействовать предотвращению возникновения чрезвычайной ситуации, а в случае необходимости – средствами психологии участвовать в решении сформировавшихся кризисных ситуаций.

Карьерная консультация, путём развития самопознания личности и познания карьеры, помогает в осуществлении карьерных целей личности, в решении возникающих в ходе карьеры задач, связанных с правильным выбором, с принятием решения, с коррекцией карьеры, с кризисами, с трудностями приспосабливания, а также с адаптацией к изменениям, возникающим в ходе преобразования организации.

В задачи консультации руководителей входит содействие в подготовке к принятию управленческих решений, а также содействие росту эффективности организации путём развития компетенций руководителя.

7. ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЙ ПРОТОКОЛ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В СФЕРЕ КРИМИНАЛЬНОЙ ПСИХОЛОГИИ В ПРАВООХРАНИТЕЛЬНЫХ ОРГАНАХ

Цель психологической деятельности на уголовном профильном участке Полиции Венгерской Республики (в дальнейшем: полиции) – содействие правоохранительной работе полиции в форме развития правоохранительной компетенции оперативного состава, участия в раскрытии и реконструкции преступлений, идентификации совершителей преступлений, в профилактике и предотвращении совершения преступлений, путём применения и использования инструментария психологии – в основном криминальной психологии, – с учётом актуальных научных результатов и опыта.

Психологическая деятельность, которая выполняется в рамках уголовно-розыскной деятельности венгерской полиции есть не что иное, как сфера психологии, котоорая в общественном сознании и в профессиональных кругах называется криминальной психологией. В ходе исторического развития полиции, в зависимости от властных и организационных интересов, возникали стремления к переименованию данной деятельности, к её категоризации под другим газванием, как например: «полицейский психолог», «уголовный психолог», по примеру бытовавшего ранее наименования «полицейский врач», но эти попытки, с самого начала были обречены на провал, из-за крайне недифференцированных и неразработанных рамок и правил функционирования. Также, по причине этих неуяснённых интересов, в некоторые периоды возникали серьёзные препятствия перед работой криминально-психологических лабораторий и центров, а также развитием связанных с ними дисциплин.
Настоящий протокол, однако, воспользовавшись историческим моментом, и критической точкой созревания, связанной с интеграцией организации (полиции и пограничной службы), имеет возможность определить и объединить сферу применения и методику психологического участка правоохранительной работы, который в дальнейшем будет называть криминально-психологической работой, и представлять её в соответствии с этим определением.
Психологическая деятельность в правоохранительной сфере, в соответствии со своим названием есть криминальная психология (от слова «krimen» – преступность), и занимается она в первую очередь такими вопросами, как: преступность, преступление, совершитель, становление жертвой, взаимоотношение преступника и жертвы, а также становление преступником.
Таким образом, криминальная психология, применяемая в уголовно-розыскной деятельности – как это следует из сферы интересов, представленной выше, – в рамках прикладной психологии является ветвью правовой психологии.

8. ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЙ ПРОТОКОЛ СПЕЦИАЛЬНОЙ ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В ПРАВООХРАНИТЕЛЬНЫХ ОРГАНАХ

Специальная психологическая деятельность в правоохранительных органах является прикладной психологией, применяемой для управления специфическими ситуациями, возникающими как в нормальное время, так и во время чрезвычайных происшествий; эта активная и интервенционная деятельность в особой мере нуждается в применении интегративного использования психологических методов и инструментов, и может распространяться за рамки организации, и за границы страны.
Общая цель деятельности – психологическое обеспечение основной деятельности, и поддержание способности личного состава к применению мер как в нормальных условиях, так и в чрезвычайных ситуациях. Сфера услуг распространяется за рамки личного состава, и – возможно – даже заграницу.
Она включает в себя следующие основные виды деятельности: психологическое обеспечение применения сил подразделения; психологическая деятельность в ходе решения переговорных задач, возникающих в ходе управления ситуациями, угрожающими общественной безопасности; психологическое обеспечение управления последствиями природных и цивилизационных катастроф; деятельность, выполняемая в классифицируемый период, и/или в составе команды; психологическая поддержка предотвращения и ликвидации последствий чрезвычайных ситуаций; психологическая работа, выполняемая в рамках Группы по кризисной интервенции.
В данной главе представлена психологическая деятельность, которая выполняется как в кругу своего личного состава, так и в кругу населения.

9. ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЙ ПРОТОКОЛ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В СФЕРЕ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ПСИХОЛОГИИ В ПРАВООХРАНИТЕЛЬНЫХ ОРГАНАХ

Педагогическая психология – участок прикладной психологии, который занимается влиянием обучения и воспитания, проводящегося в рамках учебных заведений, на развитие молодёжи, а также изменениями личности и поведения учащихся, связанными со влиянием школы. В задачи педагогической психологии

2. A RENDVÉDELMI PSZICHOLÓGIAI SZAKSZOLGÁLATI MUNKA FOGALMA, CÉLJA, FELADATAI, MÓDSZEREI, TERVEZÉSE, SZERVEZÉSE, ELLENŐRZÉSE

2.1. Rendőrség

2.1.1. A pszichológiai szakszolgálati munka fogalma

A Pszichológiai Szakszolgálat a humán erőforrás-gazdálkodás integrált részeként – a humán tudományok eredményeinek felhasználásával, a pszichológia sajátos eszközeivel és módszereivel – pszichológiai szolgáltatások szervezésével és végzésével járul hozzá a szolgálati feladatok humán biztosításához.

2.1.2. A pszichológiai szakszolgálati munka általános célja

A rendvédelmi tevékenység pszichológiai oldalról történő – a megfelelő fejlesztések után kompetencia alapú – biztosítása a szakmai igényeknek megfelelően, normál és rendkívüli viszonyok között, egységes sztenderdek alapján.

2.1.2.1. Stratégiai célok

- A szervezeti és egyéni hatékonyság növelése kompetencia alapú pszichológiai eszközökkel és módszerekkel a szolgálati feladatok eredményes és hatékony teljesítése érdekében.
- A központilag támogatott pszichológiai tevékenységek (kiválasztás, időszakos vizsgálatok, alapellátás, speciális ellátás, beválásvizsgálatok, tréningek stb.) aktív, egységes, rendszerszemléletű irányítása és végzése, valamint a teljesítményértékelési és más humán folyamatok támogatása a szakterületi igényeknek megfelelően.
- A kompetencia alapú személyzet-kiválasztás, beválás egységes sztenderdjeinek kialakítása, érvényre juttatása, működtetése a rendészeti területen.
- Költséghatékonyság biztosítása a központilag támogatott kiválasztási és munkaerő-gazdálkodási folyamat révén.
- Minőségbiztosítás a belső pszichológiai eljárásoknál, például a szakirányítási, munkavégzési és gyógyítási folyamatokban (minimálisan szükséges feltételrendszer és standardok kialakítása, valamint folyamatos fejlesztése).

2.1.2.2. Operatív célok (munkacélok)

- Az állomány testi-lelki egészségének és munkaképességének megőrzése, intézkedő-képességének fejlesztése pszichológiai módszerek és eszközrendszerek integratív alkalmazásával.
- A speciális rendvédelmi tevékenységek pszichológiai biztosítása és támogatása (pl. operatív munka, csapaterős tevékenység, minősített helyzetek, katasztrófahelyzetek).
- A szervezetfejlesztés és a vezetői döntés-előkészítő tevékenység igény szerinti, szakterületi eszközökkel történő támogatása.

- A vezetői állomány felkészítése, humán orientációjának fejlesztése.
- A végrehajtás felkészítése, támogatása pszichológiai eszközökkel, a szakterületi igényeknek megfelelően.
- Prevenciós és krízisintervenciós tevékenység folyamatos végrehajtása szervezeti, csoportos és egyéni szinten.
- Kutatásokon alapuló problémafeltárás és pszichológiai programokkal történő problémakezelés.
- A pszichológiai munkát végzők folyamatos felkészítése, továbbképzése.

2.1.3. A pszichológiai szakszolgálat feladatai

2.1.3.1. Központi szinten:

- Szakmailag felügyeli, irányítja és végzi a szabályzókban meghatározott pszichológiai alkalmasság vizsgálatokat.
- Szakmailag felügyeli és irányítja, valamint részt vesz az egyes munkakörökre és speciális feladatokra vonatkozó munkakör-specifikus követelményprofilok elkészítésében és kidolgozásában, és a központilag kialakított követelményprofilok alapján meghatározott kritérium- és eljárásrendszert érvényesíti az alkalmasságvizsgálatok végzése során.
- Szakmailag felügyeli és irányítja az alaptevékenységet segítő pszichológiai, intézkedés-lélektani, speciális rendvédelmi és csapatpszichológiai feladatok végzését normál és rendkívüli viszonyok (katasztrófák, minősített időszak stb.) között.
- Szakmailag felügyeli, irányítja valamint végzi az emberekkel (beosztottakkal, munkatársakkal, ügyfelekkel, állampolgárokkal) való foglalkozás szakszolgálati feladatait.
- Szakmailag felügyeli, irányítja, valamint végzi a gondozási tevékenységet az igényjogosultak körében.
- Szakmailag felügyeli és irányítja, valamint végzi az egyéni és a szervezeti tanácsadó tevékenységet.
- Szakmailag felügyeli és irányítja, valamint végzi a megelőző, a deviáns jelenségeket szűrő és kezelő, valamint a krízisintervenciós tevékenységet.
- Elemzi és értékeli a személyi állomány pszichológiai állapotára vonatkozóan a rendelkezésére álló pszichológiai adatokat, javaslatokat dolgoz ki – saját és a szervezet kompetenciahatárait betartva – az anomáliák megszüntetésére, illetve a fejlesztésre vonatkozó intézkedések megtételére.
- A pszichológiai szakszolgálat szolgáltatásainak szakmai felügyeletével és irányításával, szervezésével és végzésével segíti az állomány pszichológiai felkészítését, munkaképességük és pszichés státuszuk megőrzését; a képzési igényeknek megfelelően tréningeket, előadásokat, felkészítéseket dolgoz ki, szervez és tart. Ezeket a tevékenységeket a pszichológiai szakterület vonatkozásában is végzi.
- Szakmailag felügyeli és irányítja, valamint szervezi és végzi a parancsnokok (vezetők) részére a közösség fejlesztésére irányuló pszichológiai szolgáltatásokat a szervek vezetői igényeinek megfelelően; igény szerint részt vesz a vezetői döntés-előkészítésben.
- Szakmailag felügyeli és irányítja, illetve vezetői jóváhagyást követően a belső és a külső szervekkel való együttműködésben szervezi és végzi csoport- és szervezeti szinten a pszichológiai, szervezetpszichológiai kutatásokat, problémafeltáró vizsgálatokat az emberi és szolgálati viszonyokra vonatkozóan, és ezek alapján javaslatokat dolgoz ki a vezetők részére.
- Szakmailag felügyeli és irányítja a megismerő, a személyiségfejlesztő, a mentálhigiénés problémákat feltáró, azok megoldását segítő tevékenységeket –megfelelő differenciáltsággal – a személyi állomány körében.
- Szakmailag felügyeli és irányítja az alkohollal, a kábítószerrel, a játékszenvedéllyel és más devianciákkal, problémákkal kapcsolatos megelőző, egészségmegőrző, egészségfejlesztő tevékenységet és indokolt esetben a pszichológiai intervenciót.
- Kapcsolatokat alakít ki és vezetői jóváhagyást követően együttműködik a prevencióban és rehabilitációban résztvevő intézményekkel, szakmailag felügyeli és irányítja a területi szakszolgálatok ez irányú tevékenységének kompetenciájába tartozó együttműködési folyamatait.
- Szakmailag felügyeli és irányítja, valamint részt vesz a különböző pszichológiai programok előkészítésében, szervezésében, végzésében, valamint a pszichológiai szakszolgálati tevékenység népszerűsítésében.
- A szakterületet érintő javaslatokat dolgoz ki, valamint véleményezi a jogszabályokat és belső normákat.

- Bűnügyi területen szakmailag felügyeli, irányítja és végzi a bűnmegelőzési és nyomozati munka pszichológiai támogatását, valamint a rendőrségi fogdák és őrzött szállások pszichológiai ellátását a fogvatartottak vonatkozásában.

2.1.3.2. Területi szinten:

- Szervezi és végzi a szabályzókban meghatározott pszichológiai alkalmasságvizsgálatokat.
- Részt vesz az egyes munkakörökre és speciális feladatokra vonatkozó munkakör-specifikus követelményprofilok elkészítésében és kidolgozásában; a központilag kialakított követelményprofilok alapján meghatározott kritérium- és eljárásrendszert érvényesíti a területi alkalmasságvizsgálatok végzése során.
- Szervezi és végzi az alaptevékenységet segítő pszichológiai, intézkedés-lélektani, speciális rendvédelmi és csapatpszichológiai feladatokat normál és rendkívüli viszonyok (katasztrófák, minősített időszak stb.) között.
- Szervezi és végzi az emberekkel (beosztottakkal, munkatársakkal, ügyfelekkel, állampolgárokkal) való foglalkozás szakszolgálati feladatait.
- Szervezi és végzi a gondozási tevékenységet az igényjogosultak körében.
- Szervezi és területi szinten végzi az egyéni és a szervezeti tanácsadó tevékenységet.
- Szervezi és végzi a megelőző, a deviáns jelenségeket szűrő és kezelő, valamint a krízisintervenciós tevékenységet.
- Elemzi és értékeli a személyi állomány pszichológiai állapotára vonatkozóan a rendelkezésére álló pszichológiai adatokat, javaslatokat dolgoz ki – szakmai és szervezeti kompetenciahatárait betartva – az anomáliák megszüntetésére, illetve a fejlesztésre vonatkozó intézkedések megtételére.
- A pszichológiai szakszolgálat szolgáltatásainak szervezésével és végzésével segíti az állomány pszichológiai felkészítését, munkaképességük és pszichés státuszuk megőrzését; a képzési igényeknek megfelelően tréningeket, előadásokat, felkészítéseket dolgoz ki, szervez és tart.
- Szervezi és végzi a parancsnokok (vezetők) részére a közösség fejlesztéséhez biztosított pszichológiai szolgáltatásokat a szervek vezetői igényeinek megfelelően, igény szerint részt vesz a vezetői döntéselőkészítésben.
- Vezetői jóváhagyást követően a belső és a külső szervekkel való együttműködésben szervezi és végzi csoport- és területi szinten a pszichológiai, szervezetpszichológiai kutatásokat, problémafeltáró vizsgálatokat az emberi és szolgálati viszonyokra vonatkozóan, és ezek alapján javaslatokat dolgoz ki a vezetők részére.
- Szervezi és végzi a megismerő, a személyiségfejlesztő, a mentálhigiénés problémákat feltáró, azok megoldását segítő tevékenységeket - megfelelő differenciáltsággal - a személyi állomány körében.
- Szervezi és végzi az alkohollal, a kábítószerrel, a játékszenvedéllyel és más devianciákkal, problémákkal kapcsolatos megelőző egészségmegőrző, egészségfejlesztő tevékenységet és indokolt esetben a pszichológiai intervenciót.
- Kapcsolatokat alakít ki és vezetői jóváhagyást követően kompetenciájának megfelelően együttműködik a prevencióban és rehabilitációban résztvevő intézményekkel.
- Részt vesz a különböző pszichológiai programok előkészítésében, szervezésében, végzésében, valamint a pszichológiai szakszolgálati tevékenység népszerűsítésében.
- A szakterületet érintő javaslatokat dolgoz ki, valamint kompetenciájának megfelelően véleményezi a jogszabályokat és belső normákat.
- Bűnügyi területen szervezi és végzi a bűnmegelőzési és nyomozati munka pszichológiai támogatását, valamint a rendőrségi fogdák és őrzött szállások pszichológiai ellátását a fogvatartottak vonatkozásában.

2.1.3.3. MEGA labor

- Szervezi, végzi és fejleszti a közlekedéspszichológiai (MEGA) alkalmasságvizsgálatokat.
- Végzi a közlekedéspszichológiai tevékenységgel összefüggő elemző, értékelő, véleményező, kidolgozó munkát.
- Szervezi és végzi a közlekedéspszichológiai tartalmú kutatásokat, beválásvizsgálatokat.